

UNIVERZITET U SARAJEVU – PRIRODNO MATEMATIČKI FAKULTET

Obrazac SP2

Stranica 1 od 2

Šifra predmeta: HFH481	Naziv predmeta: KATALIZA HEMIJSKIH REAKCIJA		
Ciklus: PRVI	Godina: ČETVRTA	Semestar: VII	Broj ECTS kredita: 4
Status: OBAVEZNI	Ukupan broj sati: 60 Predavanja: 30 Laboratorijske vježbe: 30		
Učesnici u nastavi	Nastavnici i saradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduslov za upis:	-		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Objašnjavanje fenomena katalize hemijskih reakcija preko temeljnih pojmova, zakona i dostignuća u ovoj oblasti fizikalne hemije.		
Tematske jedinice:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Osnovne zakonitosti katalize. Značaj i podjela katalitičkih procesa. 2. Homogena kataliza. Homogena kataliza u gasovitoj fazi. 3. Homogena kataliza u tečnoj fazi. Kiselinsko-bazna kataliza. 4. Brönstedov zakon katalize. Funkcije kiselosti. Hammettove jednačine. 5. Kataliza u nevodnim rastvaračima. Kataliza prijenosom elektrona i grupa. Kataliza jonima i spojevima prijelaznih metala. 6. Autokataliza. Oscilirajuće reakcije. 7. Enzimska kataliza. Kinetika reakcija kataliziranih enzimima. 8. Uticaj supstrata, pH, temperature, aktivatora i inhibitora na kinetiku reakcija kataliziranih enzimima. 9. Eksperimentalne metode u ispitivanju enzimske katalize. Mehanizmi reakcija kataliziranih enzimima. 10. Heterogena kataliza. Klasifikacija heterogenih katalizatora. Adsorpcija. Adsorpcione izoterme. Uticaj površine. 11. Kinetika i mehanizmi heterogenih reakcija. Teorije o katalitičkom djelovanju heterogenih katalizatora. 12. Aktivnost, selektivnost i stabilnost heterogenih katalizatora. 13. Nosioći katalizatora. Promotori. Aktivatori. Katalitički otrovi. 14. Metali, poluvodiči i izolatori kao katalizatori. Priprema katalizatora. 15. Eksperimentalne metode ispitivanja u heterogenoj katalizi.		
Ishodi učenja:	<p><i>Znanje:</i> Stečena temeljna znanja o principu djelovanja katalizatora u hemijskoj reakciji i proširenje spoznaje o značaju katalizatora za industriju i održivi razvoj.</p> <p><i>Vještine:</i> Student će moći opisati vrste katalizatora, objasniti princip djelovanja katalizatora u hemijskoj reakciji, objasniti postupke pripreme katalizatora, dati primjere djelovanja katalizatora u realnim sustavima, objasniti važnost katalizatora za industriju i održivi razvoj, interpretirati eksperimentalne i računске podatke.</p> <p><i>Kompetencije:</i> Određivanje ključnih varijabli za pripremu kvalitetnijeg katalizatora.</p>		
Metode izvođenja nastave:	Predavanja (usmeno izlaganje i interaktivna nastava) Laboratorijske vježbe		

Metode provjere znanja sa strukturom ocjene¹:	Provjera znanja i kriteriji		
	Kriterij	Poeni/bodovi	Uslov
	1. Pohađanje nastave	0	0
	2. Aktivnost na nastavi	15	8
	3. Testovi	45	25
	4. Završni ispit	40	22
	U k u p n o	100	55
	Bodovni kriterij i ocjenjivanje		
	Osvojeni broj bodova	Ocjena (BiH)	ECTS ocjena
	< 55	5	F, FX
	55–64	6	E
	65–74	7	D
75–84	8	C	
85–94	9	B	
95–100	10	A	
Literatura²:	Obavezna:		
	1. Sabina Gojak-Salimović, <i>Kinetika i kataliza</i> , Prirodno-matematički fakultet, Sarajevo, 2017.		
	Dopunska:		
	1. James E. House, <i>Principles of Chemical Kinetics</i> , 2nd ed., Elsevier, 2007.		
	2. I. Chorkendorf, J.W. Neimantsverdriet, <i>Concepts of Modern Catalysis and Kinetics</i> , WILEY-VCH, 2003.		

¹ Struktura bodova i bodovni kriterij za svaki nastavni predmet utvrđuje vijeće organizacione jedinice prije početka studijske godine u kojoj se izvodi nastava iz nastavnog predmeta u skladu sa članom 64. st.6 Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo

² Senat visokoškolske ustanove kao ustanove odnosno vijeće organizacione jedinice visokoškolske ustanove kao javne ustanove, utvrđuje obavezne i preporučene udžbenike i priručnike, kao i drugu preporučenu literaturu na osnovu koje se priprema i polaže ispit posebnom odlukom koju obavezno objavljuje na svojoj internet stranici prije početka studijske godine u skladu sa članom 56. st 3. Zakona o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo